

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 30. juni 2025

Sak 2025/472 - Gjøglergruppen Restefest - org.nr. 934 884 019 - klage over vedtak om å nekte deltakelse i grasrotandelen

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Vibeke Wøien Hansen, Renate Kristiansen, Simen Saxebøl og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Gjøglergruppen Restefest (klager) meldte 7. januar 2025 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 21. januar 2025 om å nekte deltakelse i grasrotandelen, med den begrunnelse at klagers virksomhet kommer en lukket krets til gode.
- (3) Klager påklaget vedtaket 21. januar 2025. Det vises til at organisasjonen produserer kulturproduksjoner som er åpne for allmennheten, og at hvem som helst kan komme å se forestillingene. Klager hevder at virksomheten kan sammenlignes med et kor som gjennomfører øvelser og setter opp konserter, og viser til at kor har mulighet til å delta i grasrotandelen. Det opplyses også at flere av produksjonene settes opp på nynorsk for å ivareta nynorsk som kunstnerisk og lyrisk språk, fremme nynorsk som et alternativ til bokmål, og for å skape variasjon i det kunstneriske uttrykket for publikum. Ifølge klager innebærer dette at produksjonene er inkluderende og når ut til et større publikum i Norge.
- (4) Klager anfører videre at organisasjonen er åpen for et bredt spekter av mennesker, selv om medlemskap krever opptak. Organisasjonens medlemmer har forskjellig bakgrunn med utspring fra studentfrivilligheten i Trondheim, samt Oslo og Bergen. I tillegg består medlemmene av andre kulturinteresserte personer med relevant kulturbakgrunn som kan bidra i klagers produksjoner. Klager viser til at det, i likhet med et kor, kreves talent eller erfaring for å kunne lage og spille teater. Ifølge klager er det å spille i teater når man ikke kan det, tilsvarende som å synge i kor når man er tonedøv. Klager anfører videre at det finnes flere andre måter å få opptak i organisasjonen, blant annet dersom man kan sy kostymer, bygge rekvisitter, danse eller delta på PR-stunt eller promotering av forestillingene. Det er også mulig å få opptak i organisasjonen dersom man har interesse og erfaring med teknikk som lys og lyd, økonomierfaring eller hvis man er en ildsjel som ønsker å jobbe med produksjonene. På bakgrunn av dette hevder klager at virksomheten omfavner et bredt spekter av mennesker. Klager påpeker også at organisasjonen ikke har inntjening eller økonomisk virksomhet som formål, og at eventuell inntekt vil gå til å produsere nye teaterforestillinger. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (5) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 10. mars 2025 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 5. desember 2022 nr. 2124 om grasrotandel (forskriften).
- (7) Formålet med grasrotandelen er å fremme frivillig aktivitet på lokalt eller regionalt nivå i Norge, jf. forskriften § 1.
- (8) Det følger av forskriften § 3 første ledd at enheter som er registrert i Frivillighetsregisteret, ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats, kan delta i grasrotandelen. I forskriften § 3 tredje ledd bokstav b gjøres det unntak for enheter som ikke er allmennyttige eller enheter der virksomheten kommer en lukket krets til gode.
- (9) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (10) Gjøglergruppen Restefest sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 21. januar 2025 om å nekte deltakelse i grasrotandelen.
- (11) For å kunne delta i grasrotandelen må organisasjonen være allmennyttig og virksomheten kan ikke komme en lukket krets til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav b. Kulturdepartementet har i merknader til kongelig resolusjon PRE-2017-12-15-2136 punkt 2 uttalt at:

«Det skal legges til grunn en strengere tolkning av begrepet allmennyttig i Grasrotandelen enn i dagens lovtekst om register for frivillig virksomhet. Dette er i tråd med intensjonen for ordningen, men tydeliggjøres i ny forskrift. En allmennyttig organisasjon i denne ordningen skal forstås som organisasjoner som ivaretar allmenne samfunnsinteresser, og som er tilgjengelige for et bredt spekter av mennesker, og som ikke har en unaturlig begrensning i medlemskapet.

Enheter som kun ivaretar interessene til en lukket krets og/ eller som arbeider for å sikre egen økonomisk gevinst eller på annen måte arbeider for å dra personlige fordeler på vegne av medlemmene, regnes ikke som allmennyttige. Organisasjoner som arbeider for å fremme medlemmenes interesser, men som også kommer andre til gode ved at de produserer tjenester og goder for andre, anses som allmennyttige.»

- (12) Uttalelsen gjelder tidligere forskrift 15. desember 2017 nr. 2136 om grasrotandel, men § 3 tredje ledd bokstav b er videreført i gjeldende forskrift. Frivillighetsregisternemnda legger derfor til grunn at forskriften § 3 tredje ledd bokstav b stiller krav om at organisasjonen ikke kan ha unaturlige begrensninger i medlemskapet. En slik tolkning underbygges av formålet med ordningen som er å fremme frivillig aktivitet, jf. forskriften § 1. Organisasjoner med unaturlige begrensninger i medlemskapet fremmer ikke frivillig aktivitet, ettersom de ikke er tilgjengelige for et bredt spekter av mennesker. Dette gjelder

uavhengig av om enheten er en ideell organisasjon med samfunnsnyttig virksomhet. Nemnda har lagt til grunn en slik forståelse i flere avgjørelser, se blant annet Frivillighetsregisternemndas vedtak i sak 2025/469 og sak 2024/1997.

- (13) Ved vurderingen av om organisasjonen har unaturlige begrensninger i medlemskapet tar Frivillighetsregisternemnda utgangspunkt i vedtektene, ettersom det er vedtektene som setter rammer og er styrende for organisasjonens virksomhet. Klager må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis.
- (14) Klager er en frivillig organisasjon for scenekunst, jf. vedtektene § 1 første ledd. Av vedtektene § 1 andre ledd fremgår det at klager skal jobbe for å fremme humor og scenekunst, fungere som et kontaktnettverk og samarbeidsforum for teater- og sceneproduksjoner blant gruppens medlemmer, og fremme gode forhold for produksjon av scenekunst gjennom hele prosessen fra ide til produkt.
- (15) Det følger av vedtektene § 3 at «[m]edlemskap i Restefest krever opptak. Opptak holdes løpende etter søknad fra interessenter. Opptakets innhold bestemmes i forkant av gruppens medlemmer primært ved styret».
- (16) Frivillighetsregisternemnda ser at frivillige organisasjoner innen scenekunst, kan ha et behov for å ha opptak med visse krav til erfaring eller talent for å kunne delta som skuespiller i organisasjonen. Nemnda legger likevel til grunn at klagers vedtekter inneholder unaturlige begrensninger i medlemskapet, ettersom innholdet for opptakene fastsettes av styret i forkant av opptaket. Vedtektene angir ingen faste eller objektive opptakskriterier, og åpner for at klager kan velge medlemmer ut fra kriterier som ikke er naturlige eller objektive sett i lys av organisasjonens formål. Slik vedtektene er utformet har nemnda heller ikke mulighet til å vurdere om de praktiserte opptakskriteriene er naturlige sett i lys av organisasjonens formål. Klager har vist til at det er flere måter å få opptak i produksjonen, herunder ved å bidra bak scenen eller påta seg andre mindre roller. Nemnda legger til grunn at vedtektene stiller krav om opptak for samtlige medlemmer, noe nemnda, som redegjort for ovenfor, vurderer som en unaturlig begrensning av medlemskapet i organisasjonen. Det er klagers ansvar å sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis. Klager kan eventuelt endre vedtektene og søke om deltakelse i grasrotandelen på et senere tidspunkt.
- (17) Frivillighetsregisternemnda har etter dette kommet til at klager har unaturlige begrensninger i medlemskapet. Klager er følgelig omfattet av unntaket i forskriften § 3 tredje ledd bokstav b og har dermed ikke rett til deltakelse i grasrotandelen.

Konklusjon

- (18) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

